

از استاد جامعه‌شناسی پلتنز نیوا

The Life of the Mind

Hannah Arendt

Harcourt Inc, 1978

نوبل هندسه

۱۳۶۱

که علی‌الجماع نمی‌دهد
این عمل نیست
خوشتر به سر می‌برد از هر کسی فاصله نگرفته است.

حیات ذهن

(متن کامل)

کاتر

هانا آرنت

در این کتاب، آرنت به بررسی ماهیت ذهن و تفاوت آن با روان می‌پردازد. او استدلال می‌کند که ذهن یک پدیده بیولوژیکی نیست، بلکه یک پدیده فرهنگی و اجتماعی است. او به بررسی نقش ذهن در تفکر، اخلاق و سیاست می‌پردازد. او همچنین به بررسی تفاوت بین ذهن و روان می‌پردازد و استدلال می‌کند که ذهن یک پدیده بیولوژیکی نیست، بلکه یک پدیده فرهنگی و اجتماعی است.

ترجمه مسعود علیا

***

تن اول

زبان فارسی

نوبل هندسه

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۱۳۶۱

۶۰۱ اراده و عنصر متزن ۶۰۱
 ۶۰۲ مهم ترین مخالفتها با اراده در فلسفه غرب ۶۰۲
 ۶۲۱ مسئله امر نو ۶۲۱
 ۶۷۱ تصادم تفکر و اراده: حال و هوای فیلسوفانی از افلاکون تا افلاک ۶۷۱
 ۸۶۱ راه حل مشکل: فلسفه تاریخ ۸۶۱
 ۹۹۱ یادداشتها ۹۹۱
 ۵۸۱ کشف ضمیر آدمی ۵۸۱
 ۳۸۷

فهرست

۵۶۱ قوه انتخاب: پروا بر سبب ۵۶۱
 ۱۱ پیشگفتار مترجم ۱۱
 ۱۳ یادداشت ویراستار انگلیسی ۱۳

۱۵۲۲ اوگوستین، اولین فیلسوف اراده ۱۵۲۲
 ۹۶۲ یادداشتها ۹۶۲
 ۴۸۱ جلد اول: تفکر ۴۸۱

جلد اول: تفکر

درآمد ۱۹
 یادداشتها ۳۸
 ۱. نمود ۴۱
 ۱. سرشت پدیداری جهان ۴۱
 ۲. بود (حقیقی) و نمود (صرف): نظریهٔ دو جهان ۴۷
 ۳. وارونه شدن سلسله مراتب متافیزیکی: ارزش سطح ۵۱
 ۴. بدن و نفس؛ نفس و ذهن ۵۷
 ۵. نمود و صورت ظاهر ۶۶
 ۶. من اندیشنده و خود: کانت ۷۰
 ۷. واقعیت و من اندیشنده: شک دکارتی و حس مشترک ۷۷
 ۸. علم و حس مشترک؛ تمایز نهادن کانت میان دریافت و عقل؛ ۸۸
 حقیقت و معنا ۸۸
 یادداشتها ۱۰۴

۲. فعالیت‌های ذهنی در جهانی از نمودها. ۱۰۹
۹. دیدارناپذیری و کناره‌گیری. ۱۰۹
۱۰. نبرد داخلی بین تفکر و حس مشترک. ۱۲۴
۱۱. تفکر و عمل: ناظران. ۱۴۰
۱۲. زبان و استعاره. ۱۴۸
۱۳. استعاره و آنچه ناگفتنی است. ۱۶۴
- یادداشت‌ها. ۱۸۵
۳. چه چیزی ما را به تفکر وامی‌دارد؟ ۱۹۵
۱۴. مفروضات پیشافلسفی فلسفه یونانی. ۱۹۵
۱۵. پاسخ افلاطون و پژواک‌های آن. ۲۱۲
۱۶. پاسخ رومی. ۲۲۵
۱۷. پاسخ سقراط. ۲۴۶
۱۸. دو-تن-در-یک-تن. ۲۶۵
- یادداشت‌ها. ۲۸۴
۴. هنگامی که تفکر می‌کنیم، کجا هستیم؟ ۲۹۱
۱۹. «گاهی می‌اندیشم و گاهی هستم» (والری): ناکجا. ۲۹۱
۲۰. شکاف میان گذشته و آینده: اکنون پایدار. ۲۹۸
۲۱. پی‌نوشت. ۳۱۲
- یادداشت‌ها. ۳۱۷
- جلد دوم: اراده
- درآمد. ۳۲۱
۱. فیلسوفان و اراده. ۳۲۷
۱. زمان و فعالیت‌های ذهنی. ۳۲۷

۲. اراده و عصر مدرن. ۳۳۸
۳. مهم‌ترین مخالفت‌ها با اراده در فلسفه بعد از قرون وسطی. ۳۴۳
۴. مسئله امر نو. ۳۵۰
۵. تصادم تفکر و اراده: حال و هوای فعالیت‌های ذهنی. ۳۵۷
۶. راه حل هگل: فلسفه تاریخ. ۳۶۴
- یادداشت‌ها. ۳۸۰
۲. کشف ضمیر آدمی. ۳۸۷
۷. قوه انتخاب: پروآیرسیس، پیش‌درآمد اراده. ۳۸۷
۸. پولس رسول و عجز اراده. ۳۹۸
۹. اپیکتتوس و قدرت مطلق اراده. ۴۱۱
۱۰. آوگوستین، اولین فیلسوف اراده. ۴۲۶
- یادداشت‌ها. ۴۶۱
۳. اراده و خرد. ۴۶۷
۱۱. توماس آکویناس و تقدم خرد. ۴۶۷
۱۲. دانز اسکوتوس و تقدم اراده. ۴۸۳
- یادداشت‌ها. ۵۱۳
۴. نتایج. ۵۱۹
۱۳. ایدئالیسم آلمانی و «پل رنگین کمان مفاهیم». ۵۱۹
۱۴. نفی اراده به نزد نیچه. ۵۳۱
۱۵. اراده معطوف به اراده نکردن به نزد هایدگر. ۵۴۹
۱۶. مغاک اختیار و نظم جدید اعصار. ۵۸۰
- یادداشت‌ها. ۶۱۱
- نمایه. ۶۱۷

می‌توان تا حدودی از چند و چون این مفهوم نزد او باخبر شد. در عین حال، چنان‌که اشاره کرده‌اند، کتاب دیگری از آرنت به نام درسگفتارهایی درباره فلسفه سیاسی کانت^۱ به اعتباری و تا حدودی در حکم جلد سوم حیات ذهن است.

حیات ذهن و وضع بشر دو اثر فلسفی تر آرنت محسوب می‌شوند که هر کدام عمدتاً با وجهی از مسئله نظر و عمل سروکار دارند. اگر در وضع بشر دغدغه آرنت کاوش در زندگی وقف عمل (vita activa) است، در حیات ذهن به حیطة نظر و قوای ذهن می‌پردازد و در این میان کار را با کاوش در قوه تفکر آغاز می‌کند و سپس به سراغ اراده می‌رود.

جلد دوم حیات ذهن دو پیوست دارد که به دلایلی از ترجمه آن‌ها صرف‌نظر کرده‌ام. پیوست اول، پی‌گفتار ویراستار انگلیسی کتاب است که عمدتاً نکاتی را درباره چگونگی تدوین و ویرایش کتاب آرنت بیان می‌کند. از آن‌جا که این نکات احتمالاً برای معدودی از خوانندگان گیرایی دارد، ضرورتی برای ترجمه پی‌گفتار و افزودن بر حجم کتاب احساس نکردم. پیوست دوم قطعاتی برگزیده از درسگفتارهایی درباره فلسفه سیاسی کانت است، که از ترجمه آن‌ها نیز چشم پوشیده‌ام، زیرا در نظر دارم این کتاب آرنت را نیز به فارسی برگردانم تا به این ترتیب در آینده‌ای نه‌چندان دور ترجمه کل این متن نیز در اختیار مخاطب فارسی‌زبان قرار گیرد.

واپسین نکته‌ای که باید به آن اشاره کنم این است که آرنت در ترجمه انگلیسی عبارت‌ها و جملات پرشمار یونانی، لاتین و آلمانی‌ای که در کتابش آورده، گاه چندان در بند لفظ نبوده و برحسب مشرب و شیوة خودش برگردانی از آن‌ها به دست داده که بیش‌تر ناظر به مضمون است. من در ترجمه فارسی عمدتاً به شیوة آرنت پای‌بند بوده‌ام و تنها در مواردی سعی کرده‌ام با آوردن افزوده‌هایی داخل قلاب، ترجمه‌ای نزدیک‌تر به اصل جملات و عبارات را نیز در اختیار خواننده بگذارم.

یادداشت ویراستار انگلیسی

به عنوان کسی که دوست و وصی آثار آرنت بوده است، توفیق آن را داشته‌ام که مقدمات انتشار حیات ذهن را فراهم کنم. در سال ۱۹۷۳ تفکر [جلد اول کتاب] به شکلی موجزتر [از آنچه اکنون می‌خوانید] در قالب درسگفتارهای گیفورد^۱ در دانشگاه آبردین^۲، در اختیار مخاطبان قرار گرفت و در سال ۱۹۷۴ نیز بخش اول اراده [جلد دوم کتاب] به همین روال به سمع مخاطبان رسید. در سال‌های ۵-۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ هم تفکر و هم اراده در قالب درسگفتارهایی در مدرسه جدید پژوهش اجتماعی واقع در نیویورک، باز هم به شکلی موجزتر در اختیار مخاطبان قرار گرفت. تاریخچه این اثر و آماده‌سازی آن برای انتشار در مؤخره ویراستار که در انتهای جلد دوم آمده است نقل خواهد شد. جلد دوم مشتمل بر پیوستی است درباره داوری که برگرفته از درسگفتاری است درباره فلسفه سیاسی کانت که در سال ۱۹۷۰ در مدرسه جدید پژوهش اجتماعی ایراد شد.

به نیابت از هانا آرنت مراتب سپاسم را به پروفیسور آرچیبالد ورنهم^۳ و پروفیسور رابرت کراس^۴، استادان دانشگاه آبردین، و نیز خانم ورنهم و خانم کراس بسابت مرحمت و مهمان‌نوازی‌شان در ایامی که او برای ایراد

1. Gifford Lectures 2. University of Aberdeen 3. Archibald Wernham

4. Robert Cross